

GUVERNUL ROMÂNIEI
Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

Nr. _____ /CC/ _____

APROBAT,

Nicolae-Ionel CIUCĂ
PRIM - MINISTRU

MEMORANDUM

De la: Cantemir Marian CIUREA-ERCĂU

Președinte

Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare

Avizat: Marian NEACȘU

Secretarul General al Guvernului

Bogdan Lucian AURESCU

Ministrul Afacerilor Externe

Marian-Cătălin PREDOIU

Ministrul Justiției

Tema: *Negocierea și semnarea Înțelegerii între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare*

I. Întărirea cooperării internaționale în domeniul nuclear constituie un obiectiv esențial pentru instituirea unui regim sigur și eficient care să asigure un nivel înalt de securitate nucleară. Prin încheierea de instrumente bilaterale se creează cadrul legal de cooperare cu instituții similare din alte state, în special prin facilitarea schimbului de informații și experiență în domeniul securității nucleare, precum și pe aspecte specifice activității de reglementare.

Relațiile de cooperare între România și Statele Unite ale Americii s-au amplificat odată cu lansarea la data de 11 iulie 1997 a *Parteneriatului strategic* dintre cele două state, ocazie cu care au fost stabilite domeniile de interes ale parteneriatului. De la lansarea sa și identificarea domeniilor de interes, *Parteneriatul strategic* a reprezentat un reper esențial al politicii externe a României, precum și un

instrument eficient de sprijin al eforturilor interne în domeniul reformei politice, economice, militare și administrative. Nivelului ridicat al colaborării bilaterale în combaterea riscurilor neconvenționale (trafic de droguri, de persoane, criminalitate financiară etc.) i se adaugă cooperarea în domeniul nuclear, care se derulează atât în cadrul reuniunilor tehnice organizate de Agenția Internațională pentru Energie Atomică (AIEA) dar și în cadrul activităților specifice de promovare a intereselor reciproce.

La nivel guvernamental, cooperarea în domeniul nuclear a fost reglementată de prevederile *Acordului de cooperare între Guvernul României și Guvernul Statelor Unite ale Americii privind aplicațiile pașnice ale energiei nucleare, semnat la 15 iulie 1998, la Washington*¹. În baza prevederilor acestui acord, s-a decis și cooperarea între organismele de reglementare din cele două state: Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare (CNCAN) din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii (USNRC). Cele două autorități în domeniu, au semnat pentru prima dată în anul 2001 o *Înțelegere bilaterală privind schimbul de informații și cooperarea în domeniul securității nucleare*². Prin această *Înțelegere* a fost creat cadrul legal pentru efectuarea schimbului bilateral de informații privind reglementările în domeniul securității nucleare, garanțiilor nucleare, protecției fizice, gestionării deșeurilor radioactive și al impactului asupra mediului al instalațiilor nucleare desemnate și al activităților nucleare de natură generală. De asemenea, *Înțelegerea* prevedea cooperarea în vederea perfecționării profesionale, personalul CNCAN având posibilitatea de a participa la reuniuni de analiză extinse și la cursuri de perfecționare organizate de USNRC. Această *Înțelegere*, cu o perioadă de valabilitate de 5 ani, a fost ulterior prelungită în anul 2005, 2011 și 2017, astfel încât CNCAN a beneficiat de sprijin constant din partea experților americani pentru perfecționarea personalului propriu și prin beneficierea de informații utile la elaborarea și revizuirea sistemului de reglementare a activităților nucleare din România. De asemenea, CNCAN a beneficiat de asistență tehnică – oferită gratuit – în baza *Înțelegerii* prin intermediul programului *International Regulatory Development Partnership*.

USNRC a fost înființată de către Congresul SUA ca o agenție independentă în 1974. Obiectivul USNRC este de a asigura protecția adecvată a populației și a mediului înconjurător, securitatea nucleară în procesul utilizării materialelor nucleare și al desfășurării activităților nucleare pe teritoriul SUA. În acest scop, USNRC emite reglementări privind utilizarea comercială a centralele nucleare electrice, privind reactoarele de cercetare și testare, privind instalațiile din ciclul combustibilului nuclear, privind utilizarea materialelor nucleare în scopuri industriale, medicale și pentru cercetare academică, privind transportul și depozitarea materialelor nucleare și a deșeurilor radioactive, precum și dezafectarea instalațiilor nucleare. De asemenea, USNRC are trei funcții principale de reglementare, și anume: stabilește standarde și reglementări; emite autorizații pentru instalații nucleare și pentru utilizatorii de materiale nucleare; inspectează instalațiile și utilizatorii de materiale nucleare în vederea asigurării conformității cu reglementările în materie..

În conformitate cu prevederile art. 35 lit. g) și g²) din Legea 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, CNCAN este autoritatea competentă în domeniul nuclear, care exercită atribuțiile de reglementare, autorizare și control și care cooperează cu instituții similare din alte state. CNCAN emite reglementări cu caracter obligatoriu³ pentru toate entitățile care desfășoară activități în

---

¹ Acordul a fost ratificat prin Legea nr 111/1999, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr 298 din 25 iulie 1999. În prezent, Acordul a fost denunțat (prin legea nr 273/2008, publicată în Monitorul Oficial, Partea I, nr 770 din 17 noiembrie 2008) pentru a îndeplini obligațiile țării noastre ce decurg din calitatea de stat membru al Uniunii Europene. Cooperarea se realizează în baza *Acordului încheiat între Guvernul Statelor Unite ale Americii și Comunitatea Europeană pentru Energie Atomică (EURATOM) privind cooperarea în domeniul folosirii pașnice a energiei nucleare*

² *Înțelegerea* a fost aprobată prin Hotărârea de Guvern nr. 768/2001, publicată în Monitorul Oficial, Partea I nr. 501 din 24 august 2001

³ CNCAN emite reglementări, general obligatorii și ghiduri, pentru detalierea cerințelor generale de securitate nucleară, de securitate radiologică de protecție împotriva radiațiilor ionizante, privind sistemele de management în domeniul nuclear, de control al neproliferării armelor nucleare, de protecție fizică, de transport al materialelor radioactive, de gestionare a

domeniul nuclear pe teritoriul României. Întărirea cooperării internaționale în aria sa de competență reprezintă pentru CNCAN un obiectiv esențial pentru îmbunătățirea continuă a nivelului de securitate nucleară aplicat pe plan național.

Având în vedere faptul că CNCAN și USNRC sunt autoritățile responsabile pentru reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare în statele lor, precum și luând în considerare evoluția sectorului nuclear la nivel internațional, cele două părți au decis încheierea unui nou instrument de cooperare care să reflecte situația existentă și decizia politică a României de a dezvolta programul nuclear românesc prin construirea de reactoare modulare de mici dimensiuni (SMR-Small Modular Reactors), reactoare de construcție americană, precum și crearea cadrului legal pentru diseminarea informațiilor utile la elaborarea și revizuirea sistemului de reglementare a activităților nucleare din România.

Astfel, Înțelegerea propusă spre negociere și semnare garantează continuarea cooperării între cele două state și la nivel departamental, fapt ce va contribui la consolidarea cadrului de reglementare care să asigure protecția sănătății populației și a mediului înconjurător împotriva pericolelor prezentate de aplicațiile energiei nucleare. Cooperarea între părți va fi implementată prin: schimbul de informații tehnice neclasificate referitoare la reglementări în domeniul securității nucleare, siguranței nucleare, gestionării deșeurilor radioactive și al securității radiologice; rapoarte privind experiența de exploatare, programe și proiecte comune de cercetare-dezvoltare în domeniul securității nucleare; asigurarea de pregătire profesională, inclusiv stagii de practică pentru personalul CNCAN.

De asemenea, părțile vor coopera și prin schimbul de experți (vor fi luate în considerare detașări ale personalului unei Părți la sediul celeilalte Părți, de la caz la caz), și organizarea unor întâlniri bilaterale pe domenii de interes reciproc.

Ținând cont de faptul că, Înțelegerea încheiată în anul 2017 va expira în luna august a.c., iar CNCAN a beneficiat de asistență tehnică – oferită gratuit – în baza acestei Înțelegeri prin intermediul programului International Regulatory Development Partnership (IRDP – <http://www.irdp-online.org>), și în același timp trebuie să își adapteze cadrul de reglementare pentru introducerea reactoarelor modulare de mică putere, procesul de încheiere a instrumentului bilateral de cooperare cu USNRC trebuie finalizat în cel mai scurt timp, pentru a putea beneficia în continuare de sprijinul acordat de USNRC.

În conformitate cu obligațiile instituite prin Tratatul EURATOM, în speță art. 103 din Tratat, CNCAN a notificat Directoratul General pentru Energie (DGENER) din cadrul Comisiei Europene (COM) asupra intenției de a semna Înțelegerea, transmițând și textul documentului. În urma evaluării efectuate de către serviciile de specialitate ale COM, s-a comunicat faptul că nu au fost găsite elemente care să reprezinte o piedică în aplicarea Tratatului Euratom în înțelesul articolului menționat (atașăm pentru conformitate scrisoarea DC/vo ener.d.1(2022) 5407858. Sugestia COM de a reformula paragraful A al Art. V a fost luată în considerare și implementată.

În conformitate cu prevederile art. 4 alin. (1) coroborat cu art. 35 lit. g) și g2) din Legea nr. 111/1996 privind desfășurarea în siguranță, reglementarea, autorizarea și controlul activităților nucleare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare este autoritatea națională competentă în domeniul nuclear, care cooperează cu instituții similare din alte state, având atribuții în negocierea și încheierea de acorduri la nivel departamental în domeniul său de competență.

În acest context, ținând seama că textul nu conține diferențe substanțiale de fond față de propunerea de text a părții române, considerăm că au fost îndeplinite condițiile prevăzute de art. 16 alin. (1) din Legea nr. 590/2003 privind tratatele.

---

deșeurilor radioactive și a combustibilului nuclear uzat, de planificare, pregătire și răspuns în situații de urgență nucleară sau radiologică, de realizare a produselor și serviciilor destinate instalațiilor nucleare și radiologice, precum și orice alte reglementări necesare activității de autorizare și control în domeniul nuclear.

II. PROPUNERI

1. Împuternicirea CNCAN de a negocia *Înțelegerea între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare.*
2. În situația în care, între cele două Părți, nu vor exista diferențe substanțiale de fond față de propunerea de text a părții române, fiind îndeplinite condițiile prevăzute de art. 16 alin. 1 din Legea nr. 590/2003 privind tratatele, împuternicirea președintelui CNCAN sau a unui reprezentant desemnat de acesta de a semna *Înțelegerea între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare.*
3. Eliberarea deplinei puteri pentru președintele CNCAN sau pentru reprezentantul desemnat de acesta, în vederea semnării *Înțelegerii între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare.*
4. Locul și data semnării urmează a fi convenite între părți, după încheierea procedurilor interne necesare pentru semnare.

Anexe

1. Textul *Înțelegerii între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare* – varianta propusă de partea americană (varianta în limba engleză).
2. Textul *Înțelegerii între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare* – varianta propusă de partea română (în limbile română și engleză).
3. Scrisoarea DC/vo ener.d.1(2022) 5407858 prin care COM notifică partea română cu privire la faptul că nu au fost găsite elemente care să reprezinte o piedică în aplicarea Tratatului Euratom și nu are obiecții cu privire la semnarea *Înțelegerii între Comisia Națională pentru Controlul Activităților Nucleare din România și Comisia pentru Reglementări Nucleare din Statele Unite ale Americii privind schimbul de informații tehnice și cooperarea în domeniul securității nucleare.*